

PASJA RAZSTAVA
po pravilih Mednarodne kinološke zveze (FCI)
z redkimi pasmami prinašalcev

Priprava psa na razstavo:

- Psa naučimo razstavne stoje, razstavnega teka in pregleda s strani tuje osebe (glej spodaj »Razstavna stoja« in »Razstavni tek«).
- **Novoškotskega prinašalca** dan prej umijemo s šamponom (Plivasept, kakšen pasji ali otroški šampon), počešemo še mokrega v smeri rasti dlak in pustimo da se naravno posuši (na toplem). Novoškotski prinašalec bi moral imeti genetsko ravno prav dolgo dlako, da se ga ne bi bilo potrebno striči, saj se bi jih moralo razstavljati v njihovem naravnem izgledu, ki bi moral ustrezati delu, kateremu je novoškotski prinašalec namenjen. Odrežemo lahko le kakšne »gumpe« za ušesi, katerim se ognemo, če psu tu in tam počešemo dlako za ušesi. Pred samim vstopom s psom v razstavni krog psa še zadnjič počešemo (ušesa, prsni koš, dlake na zadnji strani beder, rep).

Čedalje več razstavljalcev novoškotske prinašalce pred razstavo po kopanju s fena v smeri rasti dlake, ter na sam dan razstave, da imajo psi čim bolj ravno dlako. Pri tem je potrebno paziti, da dlaki ne damo videza, da je odprta, saj je to diskvalifikacijska napaka. Čedalje več razstavljalcev novoškotske prinašalce tudi postrizhe: ušesa (pod ušesi in na ušesih), dlake na zadnji strani prednjih rok (da so dlake enakomerno dolge), na zadnji strani spodnjega dela zadnjih nog (da so dlake enakomerno dolge), spodnjo linijo (da so dlake enakomerno dolge), med prsti zgoraj in spodaj.

Striženje dlak med in pod prsti je priporočljivo zaradi manjšega vnosa umazanije v prostor, sploh v času snega, da se med prsti ne delajo ledene kepe, ki psa bolijo.

Kastrirani oz. sterilizirani novoškotski prinašalci imajo bolj bujno in daljšo dlako skozi celo leto, prav tako jim na bedrih zraste puh, ki ga sicer ne bi imeli. Ta puh je potrebno striči ali odstranjevati s prsti, saj se nanj prime vsa umazanija, pozimi pa sneg.

Novoškotskemu prinašalcu je potrebno redno striči kremplje, saj je prelahak, da bi si jih dobro obrusil na trdi površini. Ker so kremplji svetle barve, se dobro vidi žila, do kod smemo postriči kremplje (naj bo vsaj 1 mm do žile).

Novoškotskemu prinašalcu je potrebno tudi očistiti ušesa (ne le pred razstavo).

Novoškotski prinašalec naj bo razgliščen, razbolhan in zdrav.

- **Kodrastega prinašalca** dan pred razstavo umijemo s šamponom (Plivasept, kakšen pasji ali otroški šampon), ga ne frotiramo, temveč rahlo popivnamo tekočino z brisačo z nežnimi krožnimi gibi. Pes se naj posuši na toplem, tj. poleti na sprehodu, sicer pa v notranjih prostorih. Ob lepem vremenu lahko psa tudi peljemo plavati v čisto vodo, saj bodo tako njegovi kodri popolni. Ko je dlaka osušena, postrizemo dlako na repu (1 cm dolžine dlake od kože na repu), pod ušesi (tudi zaradi boljšega sušenja, higiene in preventivne zaščite pred vnetji ušes), laske na

ušesih (vendar ni nujno, če niso res predolgi in preštrleči, ter če ni »gump«, ki jih redno odstranjujemo s prsti ali pa kar s škarjami), daljšo dlako med prsti (sploh pozimi, da se ne prijema sneg na dlako, iz katerega se naredi led, ki psa zelo boli), ven štrleče šope dlake na komolcih do linije z ostalo dlako na sprednjih nogah, spodnjo linijo in vse kar štrli. Pod nobenim pogojem kodrastega prinašalca ne češemo, razen če menja dlako (takrat ga potrimamo in potem obvezno peljemo plavati ali ga stuširamo). Tik pred ocenjevanjem kodrastega prinašalca še pošpicamo z vodo, da so kodri bolj vidni in boljši. Vendar pes naj ne bo moker.

Kastriranim oz. steriliziranim kodrastim prinašalcem na bedrih zraste puh, ki ga sicer ne bi imeli. Ta puh je potrebno striči ali odstranjevati s prsti, saj se nanj prime vsa umazanija, pozimi pa sneg.

Kodrastemu prinašalcu je potrebno redno striči kremplje, če ne hodi dovolj po trdi površini ali pa je celo lažje konstitucije, da bi si kremplje sploh lahko obrusil. Ker se ne vidi žil zaradi močne barve krempljev (tako pri črnih kot rjavih kodrastih prinašalcih), je bolje kot klešče uporabiti brusilnik za pasje kremplje.

Kodrastemu prinašalcu je potrebno tudi očistiti ušesa (ne le pred razstavo).

Kodrasti prinašalec naj bo razgliščen, razbolhan in zdrav.

- **Chesapeake bay prinašalca** dan pred razstavo umijemo s šamponom (Plivasept, kakšen pasji ali otroški šampon), ga sfrotiramo in pustimo, da se posuši. Ne rabimo ga česati, edino če menja dlako ga potrimamo kot kodrastega prinašalca.

Chesapeake bay prinašalcu je potrebno redno striči kremplje, če ne hodi dovolj po trdi površini, da bi si kremplje lahko obrusil. Ker se ne vidi žil zaradi barve krempljev, je bolje kot klešče uporabiti brusilnik za pasje kremplje.

Chesapeake bay prinašalcu je potrebno tudi očistiti ušesa (ne le pred razstavo).

Chesapeake bay prinašalec naj bo razgliščen, razbolhan in zdrav.

Razstavna oprema:

- Razstavljalec naj bo primerno oblečen in obut, tj. ne trenirka in ne večerna obleka (kavbojke, lepše hlače, bluza, srajca, majica, puli, pulover, hlačni kostim ali pa kostim s krilom, v katerem se razstavljalec dobro in udobno počuti), ne natikači in ne salonarji (stabilni, nedrseči, udobni čevlji v stilu balerink, boljših športnih copatov itd.; v primeru dežja so lahko tudi lepši škornji). Barve oblačil in obutve naj ne bodo izstopajoče, da ne zasenčijo psa (ocenjuje se psa, tako naj razstavljalec ne pritegne nase vse pozornosti). Načeloma pri črnem psu nimamo oblečenih črnih hlač, temveč svetlejše, da se psa dobro vidi, hkrati pa imamo na sebi ali kakšen »modni dodatek« ali pa zgornji del oblačil, ki je v barvi psa (pri rdečem psu rdeča ne preveč izstopajoča rutka itd.). Oblačila so lahko oprijeta, a z okusom. Oblačila naj nimajo preveč plapolajočih delov, ki bi psu (sploh mlajšemu prinašalcu) predstavljale igračke, sploh med tekom. Oblačila naj nimajo prevelikih dekoltejev in ne prekratkih kril, saj se je potrebno tudi kdaj skloniti (ne smemo preusmeriti pozornosti iz psa nase).

- »žepek« za na roko (nadlaket), v katerega damo razstavno številko psa, katerega peljemo v razstavni krog. Namesto tega žepka imamo lahko navadno gumico (dve), da si namestimo številko na roko. Lahko pa uporabimo tudi razstavne (ali podobne) broške, ki jih pripravimo na zgornji del oblačila tako, da ne motijo razstavljalca in tudi ne psa. Številke so sicer samolepilne, a ne držijo dobro na oblačilih (jih pa potrebujemo tako za v ocenjevalni krog, kjer se izbira najlepšega psa pasme in podeljuje različne kandidature potrebne za dokončanje šampionatov, kot tudi za BIS, kjer se izbira najlepšega psa na razstavi, zato teh števil ne smemo izgubiti).
- Razstavna vrvica (ustrezna pasmi v barvi dlake), ki se jo da načeloma kupiti na razstavi.
- Žep na oblačilu ali torbica za okoli pasu za priboljške, igračo.

Razstavna stoja:

Slika 1. Levo zgoraj - Praetorium Latobiorum's Hope) Razstavna stoja pri **kodrastem prinašalcu**, kjer je idealno, če je rep nošen vodoravno s hrbtno linijo (marelična črtkana črta; rep se lahko drži v željenem položaju v razstavni stoji, ni pa problem, če pes drži rep dol), če je hrbtenica ravna (roza črtkana črta), če

Za potrebe lastnikov mladičev psarne Praetorium Latobiorum's napisala in uredila Barbara Horvat.

so noge pravokotno na tla (oranžna črtkana črta). Stopala zadnjih nog morajo biti v navpični liniji s koncem hrbta (modra črtkana črta), saj edino tako lahko kosti optimalno nosijo psa z najmanj neželenih sil na sklepe («kolesa avtomobila morajo biti pod podvozjem»). Desno zgoraj - Praetorium Latobiorum's Duffy) Razstavna staja pri **novoškotskem prinašalcu**, kjer je idealno, da pes nosi rep nad hrbtno linijo (rdeča črtkana črta, rep se lahko drži v željenem položaju v razstavni stoji, ni pa problem, če pes drži rep dol), a se konica repa ne sme nikoli dotikati hrbtenice, kjer je hrbtenica ravna (črna črtkana črta), kjer so noge pravokotno na tla (rdeča in siva črtkana črta pri nogah). Spodaj - Ilona chessy z Vlčích luk) Razstavna staja pri **chesapeake bay prinašalcu**, kjer je pes lahko v hrbtu sedlast, tj. da je zadnji del psa višji kot del pri prednjih nogah. Idealno pa vsekakor je, da ima pes ravno hrbtno linijo (roza črtkana črta). Rep je lahko raven ali rahlo ukrivljen, vendar nikoli čez hrbet. Noge so pravokotno na tla (oranžna črtkana črta). Stopala zadnjih nog bi idealno morala biti v navpični liniji s koncem hrbta (modra črtkana črta), saj edino tako lahko kosti optimalno nosijo psa z najmanj neželenih sil na sklepe («kolesa avtomobila morajo biti pod podvozjem»).

- Pes mora stati pravokotno na sodnika (pes mora vedno stati in ne sedeti, ležati...; psa se da lahko na sedi le pri pregledu zob); sodnik se bo že sam sprehodil okoli psa, do psa, ga pretipal-pregledal (ugriz - dvigne ustnice, zobje skupaj; število zob - odpre gobec; pretipa ga od glave do konice repa; pri samcu preveri ali ima obe modi).
- Razstavljaec lahko stoji pred psom, za psom, poleg psa, a ne med psom in sodnikom (ne sme zastirati pogleda sodniku).
- Pri postavljanju psa v ustrezno razstavno pozo in med stanjem psa v pozi razstavljaec lahko uporablja hrano, igračo (le nekateri sodniki izrazijo željo, da se hrana umakne, takrat jo naj razstavljaec pospravi v žep; načeloma pa je to več kot dobrodošlo pri mladih in neizkušenih psih, prav tako to ni prepovedano v nobenem pravilniku); vsekakor pa ne sme postavljati psa v pozo nihče drug kot razstavljaec v razstavnem krogu (ring-u), saj dvojno vodenje ne le ni dovoljeno, temveč tudi izgleda povsem neprimerno; psa se ne sme postavljati na drugega psa tj. ne glavo na glavo; glava psa je načeloma na desni strani razstavljavca, če razstavljaec stoji poleg psa.
- Pes naj bi imel v pozi raven hrbet, če mu je mati narava to dala.
- Prednje noge spodaj pravokotno na tla, noga ravno pod komolcem.
- Zadnje noge spodaj pravokotno na tla, kot v kolenu se mora videti. Koti so bolj očitni pri **novoškotskem** in **chesapeake bay prinašalcu**, manj pri **kodrastem prinašalcu**.
- Rep pri **novoškotskem prinašalcu** lahko držimo zavihanega navzgor, a se konica repa ne sme nikoli dotikati hrbta (vendar je rep zadnje, s čimer se obremenjujemo na razstavi, pridobivanju telesne ocene). Rep pri **kodrastem prinašalcu** lahko držimo v ravni liniji. Rep pri **chesapeake bay prinašalcu** ne držimo, temveč ga pes drži naravno.

Razstavni tek:

Slika 2. Levo - Praetorium Latobicornum's Daisy) Razstavni kas pri **novoškotskem prinašalcu**, kjer se morajo videti trikotniki, ko so noge v maksimalnih razmikih kasa (morda in rumena črtkana črta). Noge, ki so diagonalno ena od druge, se premikajo hkrati v isto smer, npr. leva sprednja in desna zadnja naprej, desna sprednja in leva zadnja nazaj. Glava naj bi bila nošena čim bolj vodoravno, skoraj v hrbtni liniji, s pogledom usmerjenim naprej in ne na vodnika. Hrbet naj bo raven (črna črtkana črta). Rep v gibanju je lahko nošen vse »od« roza pa »do« rdeče črtkane črte, oz. največ tako visoko, da se konica repa ne dotika hrbta. Desno - Praetorium Latobicornum's Grand) Razstavni kas pri novoškotskem prinašalcu iz druge perspektive.

SLIKA

Slika 3. Levo - Praetorium Latobicornum's Hera) Razstavni kas pri **kodrastem prinašalcu**, kjer se morajo videti trikotniki, ko so noge v maksimalnih razmikih kasa. Noge, ki so diagonalno ena od druge, se premikajo hkrati v isto smer, npr. leva sprednja in desna zadnja naprej, desna sprednja in leva zadnja nazaj. Glava naj bi bila nošena s pogledom usmerjenim naprej in ne na vodnika. Hrbet naj bo raven, rep nošen v vodoravni liniji hrbta. Desno - Ilona chessy z Vlčích luk) Razstavni kas pri **chesapeake bay prinašalcu**, kjer se morajo videti trikotniki, ko so noge v maksimalnih razmikih kasa. Noge, ki so diagonalno ena od druge, se premikajo hkrati v isto smer, npr. leva sprednja in desna zadnja naprej, desna sprednja in leva zadnja nazaj. Glava naj bi bila nošena s pogledom usmerjenim naprej in ne na vodnika.

- Pes je na razstavah vedno na razstavljalčevi levi strani (kadar se ocenjuje psa in ne razstavljalca v junior/senior handling-u).
- Pes lahko teče poleg, za ali pred razstavljalcem - najlepše izgleda, če teče pred razstavljalcem.
- Pes naj teče na popuščeni (nezategnjeni) razstavni vrvici.

Za potrebe lastnikov mladičev psarne **Praetorium Latobicornum's** napisala in uredila Barbara Horvat.

- Razstavljalec vodi psa v likih, ki mu jih določi sodnik (ravno od sodnika gor - dol, v krogu s obratni smeri urinega kazalca, da je pes na notranji strani kroga, kjer je večinoma sodnik, izjemoma se teče trikotnik, kjer se gre najprej ravno stran od sodnika, potem v ravni liniji pravokotno na sodnika, in nato še v diagonali ravno do sodnika).
- Razstavljalec mora teči – hoditi poleg psa tako hitro, da pes ne hodi in ne galopira, temveč gre v kasu (se vidijo trikotniki z nogami; noge novoškotski prinašalec na isti strani ne gredo sinhrono, temveč ena je stegnjena nazaj, druga naprej - ne sme teči kot kamela, in prav tako nesme iti konj konjiček, kjer sprednje noge dviguje v zrak in hodi po zadnjih nogah).
- Glava pri novoškotskem prinašalcu v teku mora biti skoraj v liniji s hrbtenico in ne dvignjena gor, kot je to pri kakšni drugi pasmi.
- Glava - pogled psa v teku naj bi bila usmerjena naprej in ne na razstavljalca.
- Rep pri **novoškotskem prinašalcu** mora v teku biti vsaj v vodoravnem položaju ali celo nad hrbtenico, a se konica repa ne sme nikoli dotakniti hrbtna. Pri **kodrastem prinašalcu** je idealno, če je rep v ravni liniji s hrbtom. Pri **chesapeake bay prinašalcu** je rep lahko raven ali rahlo ukrivljen, a se ne sme ukriviti nad hrbtenico.

Protokol pri prijavi psa na razstavo in na razstavi:

- Pred iztekom prijavnega roka izpolnimo in pošljemo (organizatorju po navadni pošti oz. na način, ki ga omogoči organizator) prijavnico za razstavo, priložimo fotokopijo rodovnika ter fotokopijo potrdila o plačilu prijavnine (višina prijavnine je odvisna od tega, pred katerim prijavnim rokom poravnamo prijavnino; prijavni roki so načeloma trije), če ni možno plačilo na sami razstavi.
- Na dan razstave moramo imeti pri sebi cepilno knjižico prijavljenega psa (ki jo pregleda veterinar pri vstopu na razstavišče), rodovnik (fotokopijo rodovnika), potrdilo o plačilu (za vsak slučaj).
- Na razstavo pridemo v času prihodov, da dobimo v razstavni pisarni katalog, kataloško številko (katero moramo imeti na sebi v krogu in BIS programu), prostor, kjer bomo v miru počakali s psom na ocenjevanje, transporter za psa, da se bo imel umakniti v svoj »mirnejši« prostor, vodo in posodo za psa, priboljške in hrano za psa, vrečke za iztrebke, razstavno opremo in navadno ovratnico ter navaden povodec, zase pa zložljiv stol, kakšen sendvič in sok. Na zunanjih razstavah je priporočljiv šotor ali pa tenda.
- Ko postavimo svoj kotiček, s psom povadimo v krogu, v katerem bo ocenjevan, predno se ocenjevanje začne. Ko bo pes že obvladal razstavno sceno, ta trening več ne bo tako pomemben in se bo prihod na razstavo podaljšal na 1 uro predno bo pes na vrsti za ocenjevanje glede na prej objavljen urnik s strani organizatorja (če tega urnika ni, potem je prihod zjutraj). V tem primeru ne bomo rabili ne stola zase in ne transporterja za psa, saj ne le da ne bo prostora kje postaviti, temveč bo po prihodu na razstavišče pes že kmalu na vrsti za ocenjevanje. Če bo potrebno čakati še dolgo na BIS, se lahko ta čas tudi oddrema kitico v avtomobilu.
- Po koncu ocenjevalnega kroga počakamo na opisne liste z ocenami ter kartončki, ki jih gremo potrditi v razstavno pisarno. Če ima pes razstavno knjižico, damo vpisati rezultat tudi v le-to.

Česa na razstavi ne počnemo in česa ne smemo pozabiti:

- Ne stojimo v krogu, ko ni na vrsti razred, v katerega je prijavljen pes, ki smo ga prijavi na razstavo. V razstavni krog smemo šele, ko nas pokliče v krog vodja kroga. Sledimo njegovim navodilom, kot tudi navodilom sodnika.

Za potrebe lastnikov mladičev psarne **Praetorium Latobiorum's** napisala in uredila Barbara Horvat.

- Ne debatiramo s sodnikom o oceni, ki jo je dodelil psu, temveč se mu zahvalimo ne glede na oceno. Če sodnik ponudi roko, se z njim rokujemo. Hvaležni smo mu za razlago o oceni in novo znanje, če ga je pripravljen deliti. Nestrinjanje z oceno delimo zasebno v svojem ožjem krogu.
- V krogu čestitamo razstavljalcu psa, ki je premagal našega. Enako velja po vsakem izboru za nazive. Nestrinjanje z oceno delimo zasebno v svojem ožjem krogu. Do sotekmovalcev-sorazstavljalcev smo spoštljivi, ne žalimo ne njih in ne njihovih psov. Obnašamo se odraslo.
- V krogu vodi lahko psa le ena oseba, ostali so izven kroga, ki pa ne smejo ne motiti in ne motivirati psa.

Razredi, nazivi, finalni program, šampionati:

- Razred, v katerega prijavimo psa, je odvisen od starosti in pogojev, ki jih pes izpolnjuje:
  - Mladiči (Baby): 4-6 mesecev (pes mora biti že cepljen proti steklini), ocene so le opisne (zelo perspektiven, perspektiven, neperspektiven); samec in samica z oceno zelo perspektiven 1 se pomerita med sabo za *najlepši mladič pasme*; najboljši mladič pasme lahko nastopi v finalnem programu razstave (BIS, best in show) v izbiri *najlepšega mladiča razstave* (BIS baby, best in show baby).
  - Najmlajši (Puppy): 6-9 mesecev, ocene so le opisne (zelo perspektiven, perspektiven, neperspektiven); samec in samica z oceno zelo perspektiven 1 se pomerita med sabo za *najlepši najmlajši pes pasme*; najboljši najmlajši pes pasme lahko nastopi v finalnem programu razstave (BIS) v izbiri *najlepšega najmlajšega psa razstave* (BIS puppy, best in show puppy).
  - Mladi (Junior): 9-18 mesecev, ocene niso več opisne (odlično, prav dobro, dobro, zadostno, nezadostno); samec in samica, ki sta prejela oceno odlično 1, prejmeta naziv *prvak razreda mladih* (PRM, v tujini J.CAC), in se med sabo pomerita za naziv *najlepši mladi pes pasme* (J.BOB, junior best of breed); pes, ki je prejel naziv J.BOB, tekmuje za naziv *najlepši pes pasme* (BOB, best of breed) kot tudi v finalnem programu za naziv *najlepši mladi pes razstave* (J.BIS, junior best in show).
  - Vmesni (Intermedia): 15-24 mesecev, ocene niso opisne (odlično, prav dobro, dobro, zadostno, nezadostno); samec in samica tekmujeta v Sloveniji za *državno kandidaturo* CAC Slo in R.CAC Slo (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica). Na državni razstavi se psice in psi pomerijo za naziv *najlepši pes pasme* (BOB), na mednarodni razstavi pa se samci in samice pomerijo ločeno po spolih za *kandidaturo za mednarodni šampionat (v lepoti oz. razstavah)* CACIB in R.CACIB (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica).
  - Zreli-odprti (Open): nad 15 mesecev, ocene niso opisne (odlično, prav dobro, dobro, zadostno, nezadostno); samec in samica tekmujeta v Sloveniji za *državno kandidaturo* CAC Slo in R.CAC Slo (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica). Na državni razstavi se psice in psi pomerijo za naziv *najlepši pes pasme* (BOB), na mednarodni razstavi pa se samci in samice pomerijo ločeno po spolih za *kandidaturo za mednarodni šampionat (v lepoti oz. razstavah)* CACIB in R.CACIB (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica).
  - Delovni (Working): z delavnim certifikatom v prilogi prijave (ki ga prinašalec dobi, ko pozitivno opravi LP-P ali TP-P), ocene niso opisne (odlično, prav dobro, dobro, zadostno,

nezadostno); samec in samica tekmujeta v Sloveniji za *državno kandidaturo* CAC Slo in R.CAC Slo (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica). Na državni razstavi se psice in psi pomerijo za naziv *najlepši pes pasme* (BOB), na mednarodni razstavi pa se samci in samice pomerijo ločeno po spolih za *kandidaturo za mednarodni šampionat (v lepoti oz. razstavah)* CACIB in R.CACIB (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica).

- Prvaki (Champion): z vsaj enim šampionatom (ki je v prilogi prijave), razstavnim ali lepotnim katerekoli države ali mednarodnim (pes, ki je lepotni šampion določene države, je lahko prijavljen le v razred šampionov v tej državi, dokler ne izpolni pogojev za razred veteranov) , ocene niso opisne (odlično, prav dobro, dobro, zadostno, nezadostno); samec in samica tekmujeta v Sloveniji za *državno kandidaturo* CAC Slo in R.CAC Slo (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica). Na državni razstavi se psice in psi pomerijo za naziv *najlepši pes pasme* (BOB), na mednarodni razstavi pa se samci in samice pomerijo ločeno po spolih za *kandidaturo za mednarodni šampionat (v lepoti oz. razstavah)* CACIB in R.CACIB (slednjega prejme drugo-uvrščeni samec oz. samica).
- Veterani (Veteran): nad 8 let, ocene niso več opisne (odlično, prav dobro, dobro, zadostno, nezadostno); samec in samica, ki sta prejela oceno odlično 1, se med sabo pomerita za naziv *najlepši veteran pasme* (V.BOB, veteran best of breed); pes, ki je prejel naziv V.BOB, tekmuje za naziv *najlepši pes pasme* (BOB) kot tudi v finalnem programu za naziv *najlepši veteran razstave* (V.BIS, veteran best in show).
- Prve 4 pse, ki so prejeli oceno odlično oz. prav dobro v posameznem razredu, sodnik razvrsti po vrsti od prvega do četrtega.
- Na državni razstavi (CAC), kot klubskih razstavah in specialkah za posamezne pasme, se za naziv *najlepši pes pasme* (BOB) pomerijo psi, ki so prejeli J.BOB, CAC (vsi samci in samice, ki so prejeli CAC), V.BOB.
- Na mednarodni razstavi (CACIB) se za naziv *najlepši pes pasme* (BOB) pomerijo psi, ki so prejeli J.BOB, CACIB (samec in samica), V.BOB.
- V finalnem programu (BIS) nastopijo vsi psi, ki so prejeli naziv BOB. Pomerijo se znotraj svoje FCI pasemske skupine (prinašalci znotraj FCI VIII, v Italiji pa skupaj s skupino FCI VII) za naziv *zmagovalec pasemske skupine* (BOG, best of group). Vsi psi (10 psov, ker je 10 FCI pasemskih skupin), ki so prejeli naziv BOG I, se pomerijo za naziv *najlepši pes razstave* (best in show, BIS).
- V finalnem programu nastopijo tudi:
  - Pari (brace/couple group/competition): samec in samica iste pasme in »različice«, ki imata istega lastnika.
  - Vzrejna skupina (breeder's class): vsaj 3 do največ 5 primerkov iste pasme in »različice«, ne glede na spol, istega vzreditelja (psi imajo isto ime psarne), ki ne rabijo biti v lastni vzreditelja.
  - Skupina potomcev (progeny group/competition): samec ali samica z vsaj 3 do največ 5 potomcev (1. generacija)
- Za doseg **nacionalnih šampionatov** je potrebno zadostiti pogojem, ki jih zahteva posamezna država članica Mednarodne kinološke zveze (FCI), v primeru Slovenije Kinološke zveza Slovenije

(KZS). Za pasme, kjer se zahteva delovni preizkus (vsi prinašalci), so pogoji za doseg odraslih šampionatov drugačni kot za pasme, katere delovnega preizkusa nimajo, tj.

- Mladinski šampion Slovenije v lepoti (Ch J Slo): pes mora doseči 3 kandidature PRM Slo, vsaj ena od teh kandidatur mora biti osvojena na mednarodni razstavi, vse kandidature morejo biti osvojene pri različnih sodnikih, eno kandidaturo PRM lahko zamenja tudi CAC Slo iz razreda vmesnih (potem ta CAC Slo ne šteje za odrasli šampionat Slovenije); z doseženim Ch J Slo psa ne moremo vpisati v razred prvakov (šampionov).
- **Šampion Slovenije v lepoti** (Ch Slo): pes, ki za doseg naziva mednarodnega prvaka v lepoti potrebuje delovni izpit, potrebuje za doseg naziva Prvak (Šampion) Slovenije v lepoti 4 kandidature CAC Slo, s tem da je starost ob zadnji osvojeni kandidaturi vsaj 24 mesecev, vsaj 2 kandidaturi morata biti osvojeni na mednarodni razstavi, vsaj 1 kandidatura mora biti osvojena na specialni razstavi, vsaj 1 kandidatura mora biti osvojena v razredu delovni, vse kandidature morajo biti osvojene pri različnih sodnikih. Za pse, ki so osvojili prvi CAC Slo pred 01. 01. 2016, veljajo stara pravila (3 kandidature CAC v obdobju vsaj 366 dni, vsaj 2 kandidaturi morata biti osvojeni na mednarodni razstavi, vsaj 1 kandidatura v razredu delavnih, vse kandidature morajo biti osvojene pri različnih sodnikih).

Pes pasme za katero po FCI pravilih za doseg naziva mednarodni prvak v lepoti ne potrebuje delovnega izpita, potrebuje za doseg naziva Prvak Slovenije v lepoti 5 kandidatur CAC Slo, s tem da je starost ob zadnji osvojeni kandidaturi vsaj 24 mesecev, vsaj 2 kandidaturi morata biti osvojeni na mednarodni razstavi, vsaj 1 kandidatura mora biti osvojena na specialni razstavi, vse kandidature morajo biti osvojene pri različnih sodnikih. Za pse, ki so osvojili prvi CAC Slo pred 01. 01. 2016, veljajo stara pravila (4 nazivi CAC Slo v obdobju vsaj 366 dni, vsaj 2 kandidaturi morata biti osvojeni na mednarodni razstavi, vse kandidature morajo biti osvojene pri različnih sodnikih).

- Razstavni šampion Slovenije (Sh Ch Slo): pes, ki potrebuje za doseg naziva mednarodnega prvaka v lepoti delovni izpit, vendar le-tega nima, lahko od 01. 01. 2016 osvoji naziv Sh Ch Slo brez delovnega izpita. S tem nazivom je psa možno prijaviti v razred prvakov na državnih in mednarodnih razstavah. Pes mora za doseg Sh Ch Slo osvojiti 5 kandidatur CAC Slo (veljavne so le kandidature osvojene po 01. 01. 2016), vendar mora biti starost ob zadnji osvojeni kandidaturi vsaj 24 mesecev. Vsaj 2 kandidaturi morata biti osvojeni na mednarodni razstavi, vsaj 1 na specialni razstavi, vse kandidature pa morajo biti osvojene pri različnih sodnikih.
- Veteranski šampion Slovenije v lepoti (Ch V Slo): pes mora prejeti 3 ocene odlično 1 v razredu veteranov na slovenskih razstavah, vsaj ena ocena mora biti osvojena na mednarodni razstavi, vse kandidature morejo biti osvojene pri različnih sodnikih; z doseženim Ch V Slo psa ne moremo vpisati v razred prvakov (šampionov).
- **Velešampion Slovenije** (Grand Ch Slo): pes, ki je že osvojil Ch Slo in je prejel 4 kandidature CAC Slo v razredu prvakov po potrditvi Ch Slo ali Sh Ch Slo (razstavni Ch Slo), od katerih so vsaj 3 kandidature osvojene na mednarodni razstavi, vsaj ena kandidatura mora biti dosežena skupaj z BOB na mednarodni razstavi, vsaj 3 kandidature morajo biti osvojene pri različnih sodnikih.

- **Prvak Slovenije v delu** (Ch T Slo; za pse, ki potrebujejo delovni preizkus za doseg mednarodnega prvaštva v lepoti): pes mora prejeti oceno zunanosti najmanj »prav dobro« ter:
    - 2 kandidaturi CACIT na mednarodni tekmi v Sloveniji v najmanj 1 letu razmika med kandidaturama ALI
    - 3 kandidate CACT Slo na državnem tekmovanju v najmanj 1 letu razmika med prvo in zadnjo kandidaturo ALI
    - 1 kandidaturo CACIT na mednarodnem tekmovanju v Sloveniji in 2 kandidaturi CACT Slo na državnih tekmovanjih v najmanj 1 letu razmika med prvo in zadnjo kandidaturo.
  - **Prvak Slovenije v agilityju** (Ch Ag Slo): pes mora prejeti oceno zunanosti najmanj »dobro« ter:
    - 2 kandidaturi CACIAg na mednarodnem tekmovanju v Sloveniji v razmiku vsaj 1 leta ALI
    - 3 kandidate CACAg Slo na državnem tekmovanju v najmanj 1 letu razmika med prvo in zadnjo kandidaturo ALI
    - 1 kandidaturo CACIAg na mednarodnem tekmovanju v Sloveniji in 2 kandidaturi CACAg Slo na državnih tekmovanjih v najmanj 1 letu razmika med prvo in zadnjo kandidaturo.
  - **Absolutni prvak Slovenije** (Ch B.T. Slo): Državni prvak Slovenije v lepoti in delu (za pse, ki potrebujejo delovni preizkus za doseg mednarodnega prvaštva v lepoti).
Pes mora izpolniti pogoje za doseg nazivov Prvak Slovenije v lepoti (Ch Slo) in Prvak Slovenije v delu (Ch T Slo).
- Za doseg mednarodnih prvaštev, mora pes zadostiti pogojem, ki jih predpisuje Mednarodna kinološka zveza (FCI). **Mednarodna prvaštva (mednarodni šampionati)**, ki jih lahko dosežejo prinašalci:
- **C.I.B.:** Mednarodni prvak v lepoti (za pse, ki morajo za doseg mednarodnega šampionata opraviti delovni preizkus, kot tudi za pse pasem, ki delovnega preizkusa ne potrebujejo).
Pasme, ki delovni preizkus potrebujejo, morajo za doseg naziva C.I.B. prejeti 2 kandidaturi CACIB v 2 različnih državah in pri 2 različnih sodnikih v najmanj 1 letu. Pes mora opraviti delovni preizkus za pasmo, kjer se na preizkusu podeljuje naziv CACT (državna tekma v delu za pasmo; za prinašalce v Sloveniji je to LP-P oz. TP-P). CACT je državna kandidatura v delu za državnega prvaka v delu.
Pasme, ki delovnega preizkusa ne potrebujejo, rabijo za doseg naziva C.I.B. 4 kandidate CACIB iz vsaj 3 različnih držav pri vsaj 3 različnih sodnikih dosežene v najmanj 1 letu.
  - **C.I.E.:** Mednarodni prvak v razstavah (za pse, ki morajo za doseg mednarodnega šampionata opraviti delovni preizkus, vendar ga pes nima).
Pasme, ki potrebujejo delovni preizkus za doseg naziva C.I.B., a delovnega preizkusa pes nima, se lahko poteguje za C.I.E. naziv, kjer potrebuje 4 kandidate CACIB iz vsaj 3 različnih držav pri vsaj 3 različnih sodnikih dosežene v najmanj 1 letu.
  - **C.I.T.:** Mednarodni prvak v delu.

Pes prinašalec potrebuje za doseg naziva C.I.T. 2 kandidaturi CACIT (mednarodna kandidatura v delu) osvojeni pri 2 različnih sodnikih v 1 ali več državah ne glede na starost psa. Obe kandidaturi morata biti v 1. nagradnem razredu. Pogoj za doseg naziva C.I.T. je tudi, da je pes na mednarodni razstavi pri minimalni starosti 15 mesecev ocenjen z vsaj »prav dobro« oz. v državah, ki niso pod okriljem FCI, mora pes prejeti vsaj 2. nagradni razred v delovnem vmesnem ali odprtem razredu.

- **C.I.B.T.:** Mednarodni prvak v lepoti in delu (za pse, ki potrebujejo delovni preizkus za doseg mednarodnega prvaštva v lepoti).

Pes mora izpolniti pogoje za doseg nazivov C.I.B. in C.I.T.

- **C.I.AG.:** Mednarodni šampion v agilityju.

Za doseg naziva C.I.AG. mora pes pri minimalni starosti 18 mesecev doseči 2 kandidaturi CACIAG v najmanj 1 letu v 2 različnih državah pri 2 različnih sodnikih, ter na mednarodni razstavi vsaj oceno »dobro«.

- **C.I.OB.:** Mednarodni šampion v obediencu.

Za doseg naziva C.I.OB. mora pes pri minimalni starosti 15 mesecev doseči 2 kandidaturi CACIOB v najmanj 1 letu v 2 različnih državah, ter na mednarodni razstavi vsaj oceno »dobro«.

- Psom, ki so zaključili kateregakoli od prvaštev (nacionalna, mednarodna, lepotna, delovna itd.), se le-to doda pred rodovniško ime, npr. Praetorium Latobicornum's Hera je zaključila Mladinski šampionat Slovenije v lepoti in se po tem osvojenem naslovu sedaj imenuje Ch J Slo Praetorium Latobicornum's Hera.
- Psom, ki so osvojili več prvaštev (vsaj 3-5), načeloma vzreditelji-lastniki zapišejo prvaštva pred ime v obliki »multi junior champion«, če je pes Mladinski prvak večih držav, »multi champion«, če je pes Prvak večih držav itd.
- Psom, ki so prejeli več nazivov BOB, ali BOG, ali BIS, ali pa so prejeli več nazivov BIS na specialki (BISS) itd., dosežke vzreditelji-lastniki zapišejo pred ime kot »multi BOB«, »multi BOG«, »multi BIS«, »multi BISS«, »multi J.BOB«, »multi J.BOG«, »multi J.BIS«, »multi baby BIS« itd.
- Vsi opravljeni izpiti, preizkusi pa se zapisujejo za rodovniško ime psa, npr. Ch J Slo Praetorium Latobicornum's Hera je opravila Preizkus naravnih zasnov (PNZ) in se po tem pozitivno opravljenem preizkusu imenuje Ch J Slo Praetorium Latobicornum's Hera PNZ.
- Pomen kandidatur-nazivov, ki se jih »zbira« glede na zahteve za doseg šampionatov:

Kandidatura	Pomen
PRM (J.CAC)	Državna kandidatura za državni mladinski šampionat v lepoti oz. razstavah
CAC	Državna kandidatura za državni šampionat v lepoti oz. razstavah
R.CAC	Rezervni CAC (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACIB	Mednarodna kandidatura za mednarodni šampionat v lepoti oz. razstavah
R.CACIB	Rezervni CACIB (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACT	Državna kandidatura za državni šampionat v delu
R.CACT	Rezervni CACT (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACIT	Mednarodna kandidatura za mednarodni šampionat v delu
R.CACIT	Rezervni CACIT (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACAG	Državna kandidatura za državni šampionat v agilityju
R.CACAG	Rezervni CACAG (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACIAG	Mednarodna kandidatura za mednarodni šampionat v agilityju

R.CACIAG	Rezervni CACIAG (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACOB	Državna kandidatura za državni šampionat v obediencu
R.CACOB	Rezervni CACOB (dobi ga drugo-uvrščeni)
CACIOB	Mednarodna kandidatura za mednarodni šampionat v obediencu
R.CACIOB	Rezervni CACIOB (dobi ga drugo-uvrščeni)

Tabela 1. Razlaga kandidatur, ki jih pes lahko prejme na državnih oz. mednarodnih prireditvah po pravilih Mednarodne kinološke zveze (FCI).